

***Звільнення від кримінальної
відповідальності***

-
1. Поняття, підстави і види звільнення від кримінальної відповідальності.
  2. Звільнення від кримінальної відповідальності у зв'язку з дійовим каяттям.
  3. Звільнення від кримінальної відповідальності у зв'язку з примиренням винного з потерпілим.
  4. Звільнення від кримінальної відповідальності у зв'язку з передачею особи на поруки.
  5. Звільнення від кримінальної відповідальності у зв'язку зі зміною обстановки.
  6. Звільнення від кримінальної відповідальності у зв'язку із закінченням строків давності.
  7. Звільнення від кримінальної відповідальності на підставі закону про амністію чи акта помилування.
-
-

1. Поняття, підстави і види звільнення від кримінальної відповідальності

Звільнення від кримінальної відповідальності є актом гуманності держави, який постановляється судом і полягає у відмові від кримінального переслідування особи, яка вчинила злочин, притягнення її до кримінальної відповідальності, від накладання на неї обов'язку дати відповідь за свою поведінку і вжити примусові заходи (покарання), адекватні ступеню суспільної небезпечності вчиненого порушення.

Чинне кримінальне законодавство України - передбачає такі види звільнення від кримінальної відповідальності:

- а) у зв'язку з добровільною відмовою від доведення злочину до кінця (ст. 17 КК);
- б) у зв'язку з дійовим каяттям (ст. 45 КК);
- в) у зв'язку з примиренням винного з потерпілим (ст. 46 КК);
- г) у зв'язку з передачею особи на поруки (ст. 47 КК);
- г) у зв'язку із зміною обстановки (ст. 48 КК);
- д) у зв'язку із закінченням строків давності (ст. 49 КК);
- є) у зв'язку із застосуванням примусових заходів виховного характеру (ст. 97 КК);
- є) спеціальні випадки звільнення від кримінальної відповідальності передбачені нормами Особливої частини кримінального закону та умови їх застосування (ч. 2 ст. 111, ч.2 ст. 114, ч. 3 ст.175 ч. 4 ст. 212, ч. 2 ст. 255, ч. 5 ст. 258, ч. 6 ст. 260, ч. 3 ст.263, ч. 4 ст. 289, ч. 4 ст. 307, ч. 4 ст. 309, ч. 4 ст. 311, ч. 3 ст. 369);
- ж) у зв'язку з актами амністії та помилування (статті 85-87 КК).

Види звільнення від кримінальної відповідальності

Залежно від обсягу поширення:

- загальні;
- спеціальні;

Залежно від ступеня обов'язковості застосування:

- обов'язкові;
- необов'язкові;

Залежно від наявності умов звільнення від відповідальності:

- умовні;
  - безумовні.
-

Підстави звільнення від кримінальної відповідальності

- закінчення строків давності притягнення до кримінальної відповідальності;
- вчинення злочину вперше;
- вчинення злочину невеликої тяжкості (статті 45, 46, 47, 48 та 97 КК) або злочину середньої тяжкості (статті 47 і 48 КК).

2. Звільнення від кримінальної відповідальності у зв'язку з дійовим каяттям

Правовими підставами є:

- вчинення злочину особою вперше;
- приналежність злочину до категорії злочинів невеликої тяжкості;
- дійове каяття особи.

Ознаки дієвого каяття:

- щире каяття;
- активне сприяння розкриттю злочину;
- повне відшкодування збитків, заподіяних злочином, або усуненням заподіяної злочином шкоди.

3. Звільнення від кримінальної відповідальності у зв'язку з примиренням винного з потерпілим

Правовими підставами є:

- вчинення злочину вперше;
- приналежність злочину до категорії злочинів невеликої тяжкості;
- досягнення примирення між злочинцем та потерпілим.

4. Звільнення від кримінальної відповідальності у зв'язку з передачею особи на поруки

Правові підстави цього виду пов'язані із:

- вчиненням особою злочину вперше;
  - приналежністю злочину до категорій невеликої або середньої тяжкості;
  - щирого розкаяння особи, яка вчинила злочин, у вчиненому;
  - наявність клопотання колективу підприємства, установи або організації про передачу особи на поруки.
-

5. Звільнення від кримінальної відповідальності у зв'язку зі зміною обстановки

Види:

- звільнення у зв'язку із втратою діянням ознак суспільної небезпечності
- звільнення у зв'язку із зміною обстановки, внаслідок чого особа перестала бути суспільно небезпечною

Підстави для застосування звільнення у зв'язку із втратою діянням ознак суспільної небезпечності:

- вчинення злочину вперше;
- вчинення злочину, який належить до категорії злочинів невеликої тяжкості або злочинів середньої тяжкості;
- наявність нової суспільно-політичної обстановки, яка виключає характер суспільної небезпеки вчиненого особою діяння.

Підстави для застосування звільнення у зв'язку із зміною обстановки, внаслідок чого особа перестала бути суспільно небезпечною:

- вчинення злочину вперше;
- вчинення злочину, який належить до категорії злочинів невеликої тяжкості або злочинів середньої тяжкості;
- зміни в соціально-побутовій сфері, а також у системі соціальних, моральних та правових орієнтацій особи, які свідчать про те, що особа перестала бути суспільно небезпечною.

6. Звільнення від кримінальної відповідальності у зв'язку із закінченням строків давності

Звільнення від кримінальної відповідальності у зв'язку із закінченням строків давності, яке передбачено ст.49КК, визначає той проміжок часу, який минає після вчинення злочину, після закінчення якого притягнення до кримінальної відповідальності є недоцільним, а звідси, згідно із законом і неможливим.

Основні умови - непереривання і незупинення перебігу строків давності

Зупинення перебігу давності викликається вчиненням дій, які характеризуються, як ухилення від слідства або суду.

Перерва строків давності викликається вчиненням особою нового злочину, який належить до категорій середньої тяжкості, тяжких або особливо тяжких злочинів, до закінчення перебігу строків давності за попередній злочин.

7. Звільнення від кримінальної відповідальності на підставі закону про амністію чи акта помилування

За загальним правилом амністія є правовим актом держави, згідно з яким повністю або частково від кримінальної відповідальності та відбування покарання звільняються відповідні категорії осіб, які вчинили відповідні види злочинів.

Види амністій:

- персональні (поширюються на відповідні категорії злочинців);
- предметні (поширюються на осіб, що вчинили злочини відповідних видів);
- предметно-персональні (поширюються на відповідні категорії осіб, що вчинили відповідні види злочинів).

Помилування здійснюватись Президентом України на підставі процедури, розробленої для випадків помилування засуджених

